

To: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)@minvws.nl; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)@minvws.nl
Cc: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)@minvws.nl
From: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)
Sent: Wed 5/20/2020 2:46:33 PM
Subject: RE: Protocol sauna
Received: Wed 5/20/2020 2:46:34 PM

Ja, ben er mee bezig!

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)(10)(2e)(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)(10)(2e)(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

Dubbel

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Verzonden: woensdag 20 mei 2020 13:32

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@gmail.com>

CC: (10)(2e) <(10)(2e)@fortresortbeemster.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@qualitywellnessresorts.nl>; (10)(2e)

<(10)(2e)@qualitywellnessresorts.nl>

Onderwerp: RE: VNSWB vervolg conference call van 14 mei jl

Geachte heer Keizer, beste Jos,

We zijn druk bezig met de vraagstelling over sauna's c.s. Aan het OMT. Heb je voor mij misschien nog het protocol waarnaar je verwijst?

Dan kan ik dat meesturen.

Veel dank, hartelijke groet

Angelique

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@gmail.com> <(10)(2e)@gmail.com>>

Datum: dinsdag 19 mei 2020 9:28 PM

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl> <(10)(2e)@minvws.nl>>

Kopie: (10)(2e) <(10)(2e)@fortresortbeemster.nl> <(10)(2e)@fortresortbeemster.nl>>, (10)(2e)

<(10)(2e)@qualitywellnessresorts.nl> <(10)(2e)@qualitywellnessresorts.nl>>, (10)(2e)

<(10)(2e)@qualitywellnessresorts.nl> <(10)(2e)@qualitywellnessresorts.nl>>

Onderwerp: VNSWB vervolg conference call van 14 mei jl

Ministerie Volksgezondheid Welzijn en Sport T.a.v. Directeur Generaal, mevrouw drs. (10)(2e)

Woerden, 19 mei 2020

Onderwerp: Vervolg conference call d.d. 14 mei 2020.

Geachte mevrouw Berg, beste Angelique,

Hartelijk dank voor het constructieve gesprek d.d. donderdag 14 mei jl., dat wij, (10)(2e) en (10)(2e), met u mochten hebben. Wij zijn blij dat u onze penibele situatie begrijpt en concrete stappen wilt zetten om de feiten rondom het gedrag van het corona-virus en aerosolen in de sauna door het RIVM nader wilt laten onderzoeken. Niet alleen uit oogpunt van de volksgezondheid zelf, maar ook om de juiste argumenten te kunnen hanteren om onze branche (snel) weer te kunnen heropenen (of niet) en onder welke te hanteren maatregelen.

Graag spelen wij als brancheorganisatie Vereniging van Nederlandse Sauna- en Wellnessbedrijven hierin ook een actieve rol. We dragen u daarom informatie, publicaties en onderzoeken aan waarvan wij inschatten dat deze voor het onderzoek van het RIVM van belang kunnen zijn. We gaan er van uit dat u deze informatie wilt beoordelen en/of zult overdragen aan het RIVM.

In de bijlage treft u het (nog niet officieel gepubliceerde) artikel "Evaluation of heating and chemical protocols for inactivating SARS-CoV-2" aan, waarin staat dat is aangetoond dat het COVID-19 virus sterk in activiteit afneemt bij hogere temperaturen. Van Prof. Dr. (10)(2e) (Erasmus MC) hebben wij op onze vragen o.a. als reactie ontvangen: "Hoe hoger de temperatuur, hoe beter. Dus af en toe de sauna doorverwarmen naar hogere temperatuur ... zou ik wel zien als manier om van een eventuele besmetting af te komen."

In het artikel "Turning up the heat on Covid-19-Heat as a therapeutic intervention" wordt verwezen naar een publicatie van Kampf et al., 2020: "The temperatures achieved within a sauna are well within the range required for pathogen control and often exceed temperatures of 60°C for 30 min, 65°C for 15 min or 80°C for 1 min, which have been shown to reduce coronavirus infectivity by at least 4 log10." In sauna's varieert de temperatuur tussen de 70 en 100 Graden Celcius waarbij de gast per saunasessie ongeveer 10 a 15 minuten in de sauna verblijft. Sauna's hebben dus een effect van thermische desinfectie. Misschien daarom ook wel dat er geen saunabedrijven gedetecteerd zijn als mogelijke besmettingshaard?

Vanuit ons perspectief bezien: sauna's zijn geen onderdeel van het probleem, maar onderdeel van de oplossing!

Voor stoombaden in de saunabedrijven geldt dat de zeer hoge luchtvochtigheid (100%) een eventuele virusoverdracht via aerosolen onmogelijk maakt. Zie de bijlage "https://www.annualreviews.org/doi/pdf/10.1146/annurev-virology-012420-022445".

Bijgaand treft u een podcast aan van Professor (10)(2e) (10)(2e) toegevoegd (op corona gespecialiseerd viroloog en adviseur van de Duitse regering). De eerste 20 minuten van deze podcast zijn het belangrijkste en betreffen het onderwerp aerosolen.

Wij denken dat er een verkeerde aanname is gedaan inzake de intensiteit van de ademhaling tijdens een saunabezoek. Bij intensief sporten is de ademhaling intensief en vindt er veel uitstoot van aerosolen plaats. Mede om deze reden is besloten om de fitnessbranche voorlopig nog niet toe te staan binnen te her-openen. Dezelfde toegepaste redenering gaat echter voor de saunabranche niet op. Bij een saunasessie ontspant het ademhalingsorgaan juist en vindt er de-intensivering plaats van de ademhaling. Hier is o.i. dus sprake van een gedachtefout. In vele landen wordt de sauna juist ook therapeutisch toegepast voor mensen met astma en bronchitis. Zie ook de bijlage "Turning up the heat on COVID-19 - Heat as a therapeutic intervention".

Saunagebruik wordt al sinds jaar en dag toegepast om het immuunsysteem te verhogen en preventief toegepast tegen griepvirussen (zie ook bijlage "Turning up the heat on COVID-19 - Heat as a therapeutic intervention". Afgezien van het preventieve gezondheidseffect zijn er ook andere belangrijke redenen voor een bezoek aan een wellnessresort, zoals de mogelijkheden om je optimaal te ontspannen (zéér welkom in deze stressvolle tijden). Ons protocol "Veilig naar de Sauna in de 1,5 m samenleving" bevat nadrukkelijk ook de reserverings- en incheckprocedure waarbij alleen gasten na gezondheidscheck zonder corona-klachten of corona-contacten welkom zijn.

Naast de aspecten voor de volksgezondheid willen we ook nogmaals het economische belang van onze branche benadrukken. Ongeveer 7000 medewerkers en hun gezinnen zijn afhankelijk van de ongeveer 600 miljoen euro omzet die wij met onze bedrijven maken. Die omzet is nu nul. Mocht de branche tot 1 september gesloten moeten blijven dan hebben we het over een half jaar (!) gedwongen gesloten zijn. Een groot deel van onze bedrijven zal dat qua liquiditeit niet kunnen overleven. Weliswaar zijn (binnenkort) enkele bedrijfsonderdelen in beperkte mate mogelijk weer te openen (restaurant, beauty- en massagebehandelingen), maar bedrijfseconomisch zet dat geen zoden aan de dijk. We hebben echt een her-opening nodig op korte termijn. De maatschappij als geheel heeft dat ook nodig, al is dat alleen al om in de vakantieperiode de Nederlanders een alternatief te bieden en zo tevens bij te dragen aan een verantwoorde spreiding van recreatieverkeer in de regio.

Wellicht geheel ten overvloede willen wij nog eens benadrukken dat de VNSWB niet staat voor de privé-(gay/seks-)sauna's. Dit is een categorie waar wij ons van distantiëren (deze kunnen ook geen lid worden van onze branchevereniging). Wij hebben deze categorie ook niet meegenomen in ons protocol. Van de VNSWB-leden kunnen wij naleving van ons protocol garanderen.

Tevens vragen wij nogmaals uw aandacht voor de onjuiste uitspraak van de minister president ten aanzien van "het gevaar van zweetdruppels". We vinden het belangrijk dat dit misverstand uit de wereld geholpen wordt.

Ten slotte bieden we u nogmaals aan om met u, het RIVM, de bewindvoerders, of welke partij dan ook, inhoudelijk het gesprek te voeren over het veilig her-openen van onze branche per zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 juli 2020.

Misschien kunnen we begin volgende week even kort (telefonisch of video) contact met elkaar hebben om te overleggen over de nieuwste inzichten en de vervolgroute?

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Sauna- en Wellnessbedrijven

(10)(2e) , voorzitter

(10)(2e) , secretaris

(10)(2e) , lid met Quality Wellness Resorts

[<https://vnswb.nl/website/wp-content/uploads/2019/10/logo-png-1030x412.png>]